

Caldwell, Erskine: Vroč dan, 1973

Delo obravnava problem divje pravice in linčanja. Zmešan babji fanatik si je izmislil, da je mlad črnc posili belo dekle in čeprav vsi vedo, da je črnc nedolžen kot otrok in belka znana nimfomanka, se takoj dvigne divji lov. Edina rešitev za črnca je, če ga okrožni šerif kot predstavnik zakona ulovi pred drugimi gonjači in ga pravočasno skrrije pred njimi v zaporu.

Tey, Josephine: Gospodična Pym, 1983

Prvi dve tretjini romana sta s stališča detektivke skoraj nedolžni, ker pisateljica živo, neposredno in ironično opisuje življenje v zaprtem krogu visokošolskega dekliškega internata. Tekst je prepleten s pretanjenimi opisi drobnih preprirov in trenj, komičnih vsakdanjih nadlog in dogodkov. V to idilično okolje pa nenadoma trešči umor, osovraženi učenki je nekdo spodžagal telovadno orodje, tako, da se med treningom v telovadnici ubije. Tudi razplet zgodbe je zelo neobičajen in nepričakovan. Skratka roman je vrhunski vzgled angleške šole detektivskega romana, zgodbe, ki se ne izteče v prazno logiko, marveč izpolni pripovedno ogrodje s prizanesljivo ironijo živega okolja, polnega vsakdanjih skrbi in veselih trenutkov.

Levin, Ira: Fantje iz Brazilije, 1978

Avtorja so k pisanju romana nedvomno spodbudili znaki, ki so desetletja po drugi svetovni vojni, na najrazličnejše načine opozarjali na ponovno prebujanje nacizma. Levin je te vzgibe ujel v razgibano in napeto zgodbo o ubijanju možakarjev, ki v mirnih družinskih okoljih preživljajo pozna srednja leta. Kar štiriindevetdeset naj bi jih »za dokončno zmago arijske rase« moralo umreti pod morilskimi rokami članov nacistične organizacije v Južni Ameriki. Peklenski načrt Josefa Mengeleja, ki je s pomočjo štiriindevetdesetih žensk v svojih laboratorijih spočel ravno toliko genetskih dvojnikov Adolfa Hitlerja, ki je nekoč dovolil, da mu je Mengele vzel pol litra krvi in košček tkiva.

Ludlum, Robert: Ostermanov vikend, 1989

Robert Ludlum je sila spreten in zato slaven pisec kriminalno vohunskih romanov, takšnih, v katerih bralec drhteč spoznava različne obveščevalne službe in se trudi verjeti, da je vse skupaj le pisateljeva zamisel, a si mora naposled priznati, da bi bilo vse, kar opisuje avtor, čisto mogoče res. Tudi Ostermanov vikend v vrsti Ludlumovih romanov ni izjema. V njem moramo skupaj z osrednjim junakom, urednikom pomembnega televizijskega programa, doživeti mnoge preizkušnje in strese. Vse namreč kaže na to, da je trojica njegovih najbližjih prijateljev do vratu zapletena v obveščevalno mrežo sovražne sile in on naj bi jih pomagal razkrinkati.

Rebolj, Tomo: Vražji glas, 1989

Zagonetni pripovedovalec napete zgodbe v prvi osebi je nekakšna različica večnega Juda, brezdomnega marginalca na poteh evropskega sveta. Obsojen je, na popotovanje, ki ne vodi nikamor. Prav v tej nerešljivi junakovi poziciji pa je temeljni suspenz pričajoče kriminalke.

Gardner, Erle Stanley: Krivoprisežna papiga, 1983

Popolnoma čista kriminalka z dobrimi in slabimi stvarmi. Nenavaden je začetek, ki nas takoj potegne v dogajanje, z zapletom, polnim nepredvidljivih obratov in z logičnim razpletom, ki je dejansko vreden tega imena.

Meyer, Nicholas: Sedemodstotna raztopina, 1983

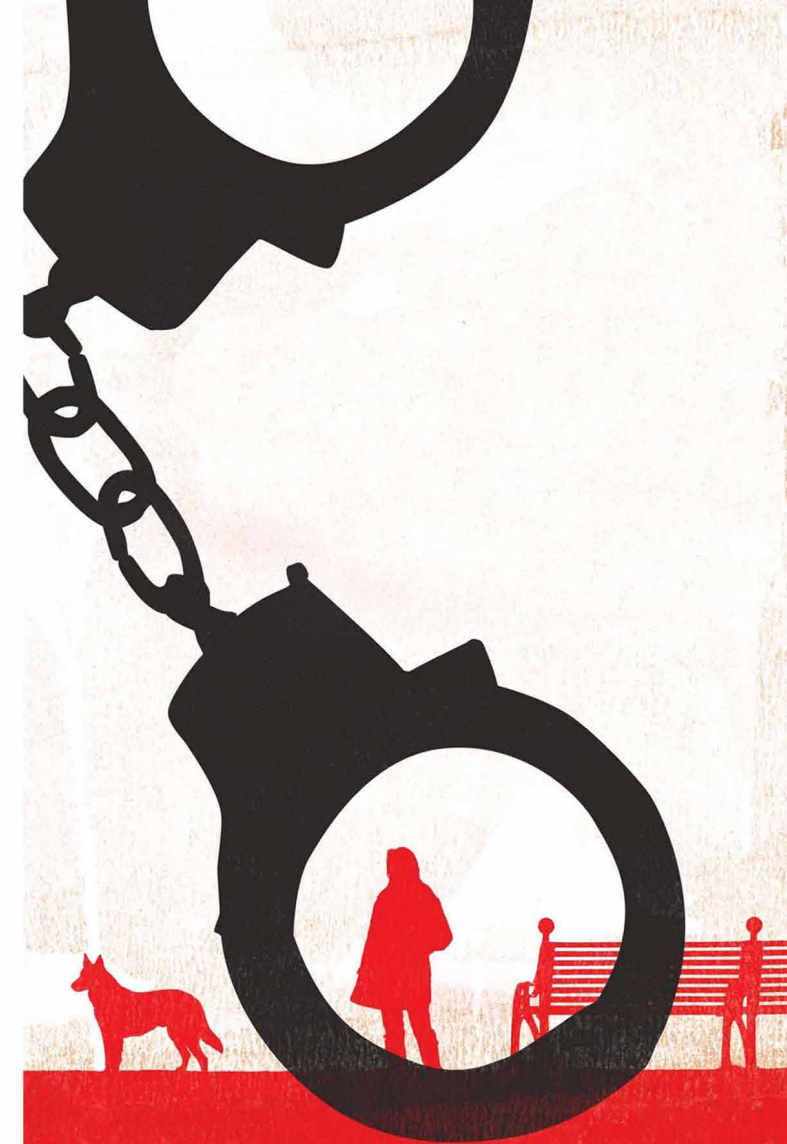
Sedemodstotna raztopina, ki je v letu izida (1974) dobila nagrado ameriških piscev detektivk za najboljši roman leta. Dr. Watson je že obupan nad svojim prijateljem Holmesom, ki se vse bolj predaja mamilom in vidi v svojem nekdanjem profesorju matematike sovražnika in preganjalca. Holmesa zato s prevaro zvabijo na Dunaj k Sigmundu Freudu, ki menda uspešno uporablja neko povsem novo metodo pri zdravljenju psihičnih bolezni. Dr. Freud sprejme Holmesa v analizo in njuno sodelovanje se izkaže za obojestransko koristno.

West, Morris: Salamander, 1976

Ta zelo verodostojni in prepričljivi politični roman sodobne Italije je za branje izredno privlačen, osupljiv po zgodbi in dejanjih, tudi srhljiv. Dogajanje se dramatično razplete, bralcu pa ostane grenko spoznanje, kako nemočni sta poštenost in zvestoba idealom spriču korupcije in kriminala. Salamander je delo, ki kar primora bralca, da se globoko zamisli ob tej mračni podobi brezobzirnih bojev za oblast in denar, prav kot se zamisli ob nekaterih svetlih likih, ki pogumno in vztrajno, čeprav na videz brezupno, stojijo v obrambi pravice, reda in poštenosti.

Novo mesto, marec 2013

Kriminalni romani

Oddelek za odrasle
Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto

Cain M. James: Poštar pozvoni vedno dvakrat, 1983

Velja za eno največjih mojstrov in na področju žanrske literature. V pripovedi spoznamo Franka Chambersa, klateža, ki se znajde v enem izmed številnih obcestnih lokalov v Kaliforniji. Lastnik mu ponudi delo in ko Frank zagleda njegovo privlačno ženo Coro, se nemudoma odloči, da bo ostal. Zapeljiva Cora v mlademu Franku hitro vidi priložnost, da se reši dolgočasnega življenja in ga zlahka zvabi v svoje mreže. Cain je tako v Poštarju ne le do potankosti izdelal svoj prvoosebni »tabloidni« glas, ampak tudi do konca razvil svojo obsedensko temo o brezobzirnem, čustveno defektnem moškem, ki je iz poželenja do ženske pripravljen prekršiti moralne norme, in o ženski, ki ga je pripravljena k temu spodbuditi, skupni zločin pa ju potem pritira do medsebojnega izdajstva in pogube.

Patrick, Süskind: Parfum, 1987

Pariz, 18. stoletje; čas neznosnega mestnega smrada. Ulice smrdijo po gnoju, dvorišča po urinu, stopnišča po podganjih iztrebkih, kuhinje po pokvarjenem zelju in spalnice po umazanih rjuhah. Sredi teh vonjav se nekega vročega poletnega dne rodi Jean-Baptiste Grenouille – otrok brez lastnega vonja, a s čudežno občutljivim vohom. Prične se ena najbolj nenavadnih in osupljivih zgodb v sodobni literaturi.

King, Stephen: Mačje pokopališče, 1989

Kdo si ob smrti ljubljene osebe ne želi, da bi poznal moč, ki bi jo priklicala nazaj? Louis Creed se z družino preseli v novo hišo. Ldilo ob robu gozda pa že od začetka spremljajo nenavadni dogodki. Ko umre njihov maček, ostareli sosed Louisa pelje na starodavni kraj, imenovan Mačje pokopališče. Tako obudita srhljivo skrivnost, njena moč začne naraščati, Louisa vse bolj obvladuje ... posledice so pogubne. V Mačjem pokopališču se ob junakovem spopadu z nadnaravnimi silami ter prizadevanju, da bi se v njegovo družino ponovno vrnila sreča, razkriva človekovo kljubovanje smrti in njegova nemoč. King se ob genialnem zapletu izkaže tudi kot izvrsten pripovedovalec. Leta 1989 so po romanu posneli film.

Aola, Vandergriff : Wyndspelle, Wyndspelski otrok, Wynspelski zvon, 1978

Posvojeno dekle puritancev obtožijo čarovništva. V strahu pred smrtjo zbeži v prekleto hišo v kateri naj bi živel sam hudič. Tam jo omamijo in poročijo z njim. Skozi življenje na Wyndspellu (hiša) spoznava pravo naravo žalosti hiše in resnico o njenih prebivalcih. Njen slepi mož jo hkrati privlači a si o njem ne more ustvariti pravega mnenja. Ko pride na obisk njegova bivša ljubezen se stvari še bolj zapletejo... Dramatičen konec.

Smith, Martin Cruz: Park Gorkega, 1983

Park Gorkega ni samo detektivski roman, zato je zanimiv tako za bralca, ki mu je do napete zgodbe, kot za tistega, ki tudi od tovrstnega branja pričakuje večjo tehtnost v vsebinskem smislu. Kraj dogajanja je sprva Moskva in na koncu New York.

Cook, Robin: Koma, 1988

Napeta kriminalna pripoved iz zdravniškega življenja, polna skrivnosti. Dogaja se v bolnici v Bostonu, kjer mlada in privlačna študentka medicine vbrizga bolniku napačno injekcijo in ta pade v koma, iz katere se ne zbudi več. Ko začne raziskovati vzrok temu, ugotovi, da je v tej bolnici veliko takih primerov. Zakaj in kdo ima korist od tega?

Bolo, Etienne: Škorpijon, 1984

Vohunski roman o podtalnem in vohunskem delovanju različnih političnih in tajnih policijskih enot in gospodarskih lobijev. Dogaja se konec leta 1975, ko operacija ŠKORPIJON skuša s terorističnimi akcijami in sabotажami destabilizirati Alžirijo, nekdanjo francosko kolonijo, s pomočjo različnih plačancev, skrajnimi desničarji, najemnimi vojaki, pa tudi s posredovanjem visokih vladnih in diplomatskih osebnosti.

Habe, Hans: Mreža, 1989

Kriminalno vohunski roman v katerem je med glavnimi osebami romana dvakratni seksualni morilec, nasprotni lik pa je kriminalist, ki lovi morilca. Razen njiju je v romanu še več pomembnih oseb vpleteno v napeto dogajanje, med njimi novinar in založnik revij, ki morilca prva odkrijeta, vendar tega ne prijavita policiji. Z njim se namreč pogodita, da prej napiše spomine za velik honorar.

Hammet, Dashiell: Malteški sokol, 1983

O vsebini romana samo na kratko, grobi detektiv proti nadišavljenemu lopovu, pohlepnih debeluh in lepa ampak zahrbtna ženska, ki išče zgodovinski zaklad. Lahko bi rekli tipična zgodba za kriminalni roman, vendar verjemite napisana povsem netipično dobro.

Puzo, Mario: Boter, 1973

Boter ni le napeta mafajska oziroma kriminalna zgodba, temveč tudi mogočna družinska saga. Zgodba, ki govori o zapeljivi privlačnosti moči in oblasti, o pasteh pohlepa in trdni zavezanosti družini. Roman je ponudil drugačno vizijo življenja onstran zakona. S svojo družinsko pripadnostjo in izkoriščanjem birokratskih vrzeli je družina Corleone ponudila zapeljivo alternativo zakoniti, a majavi in neučinkoviti oblasti. Ti ljudje so bili sposobni uresničiti svoje sanje, sposobni spraviti stvari 'v red', kar voditeljem tedanjega časa ni uspelo. Družina svojih članov in prijateljev ni nikdar pustila na cedilu.

Simenon, Georges: Rumeni pes, 1976

Rumeni pes je eden izmed najboljšimi Simenonovimi romani, v katerih je glavna oseba komisar Maigret. Rumeni pes ni izvrsten samo po zapletu, temveč tudi po razpletu, saj je le ta presenetljiva maigretovska metoda raziskovanja zločina in odkrivanje zločinca, pri čemer ima posebno vlogo tudi rumeni pes.

Le Carre, John: Mala bobnarka, 1987

Tema tega aktualnega vohunskega, političnega in kriminalnega romana, popestrenega še z ljubezensko zgodbo je obračunavanje med Izraelci in Palestinci.

Thorwald, Jurgen: Moški s čeri, 1983

Visoko nad morjem, na čereh obale, poseda dan za dnevno belolas moški in čaka le na to, da bo Atlantik vrnil truplo ženske, ki je pred dvajsetimi leti izginila v morju. Kaj se je resnično zgodilo v noči od 24. na 25. maj 1952 na ladji, ali je kriv strežaj na ladji kot mislijo vsi, ali pa je bila Sally resnično od spolnosti obsedena nimfomanka in je umrla kot žrtev svoje nravi, preberite v avtorjevi prvi kriminalki, kjer mojstrsko vodi pripoved do dramatične rešitve problema.

Milne, Alan Alexander: Skrivnost rdeče hiše, 1979

Ta mojstrsko napisana detektivska povest priljubljenega avtorja, nosi v sebi očarljivost časov pred grozotami novejšje dobe. Čeprav se zgodba zapleta okrog skrivnostnega umora v podeželskem dvorcu, je branje lahko in igrivo in celo oplemeniteno z nekakšno moralno. Od poglavja do poglavja lahko sledimo zasukom detektivske misli. Avtor nas nikoli predolgo ne drži v golem pričakovanju razpleta, tako, da je roman vseskozi napeto branje.

Capote, Truman: Hladnokrvno, 1967

Zgodba nadvse krvoločnega umora, kakršnih je zelo malo v zgodovini ameriške kriminalistike tega stoletja. Zgodba je dramatična in živa, ker sploh ni izmišljena, saj opisuje dogodke, ki so se v resnici primerili, ljudi, ki so v resnici živeli. Vsebina je neka čisto nova zvrst romana, ki se od začetka do konca opira na resnične dogodke, na tisto, kar so ljudje sami pravili o sebi in svojih doživetjih, srečanjih in čustvih. In roka pisatelja je povezala vse to gradivo, ki bi drugače polnilo samo policijske in sodne akte.

Chandler, Raymond: Sestrica, 1987

Privatnega detektiva, ki nima ne razkošne detektivske pisarne, ne bogate klientele zmoti sredi brezdelja deklški glasek. Ne sluti v kakšne nezastlišane težave in zaplete ga bo pripeljala na videz nepomembna zadeva - za ubogih dvajset dolarjev naj bi plašni, neprivlačni in okorno napravljeni deklici poiskal brata, ki se je izgubil v neznanem svetu. Na zadnjem fantovem naslovu detektiv naleti na prvo truplo, nato čez čas na drugo in kasneje še več. Trupel in skrivnosti ne manjka, napeta in razburljiva zgodba je napisana v jedkem in sarkastičnem tonu tega znanega pisca kriminalk, po čigar delih so posneli vrsto znanih filmov.

Boileau, Narcejac: Gostišče hibiscus, 1982

Izredno zanimiv roman, ki je hkrati z mučnim vzdušjem starosti in zločinske dejavnosti poln globoke človeške modrosti in topline. V tem gostišču Hibiscus neke na Azurni obali preživljajo svoja zadnja leta bogati upokojenci v vsej udobnosti, ki jo lahko nudi denar. In v tej sredini se nenadoma začnejo kriminalna dejanja. Zgodbo ustvarja glavni junak, ki bralcu s svojimi meditacijami o življenju in starosti in o čudnem dogajanju v Hibiscusu ustvarja vedno večjo napetost do prav presenetljivega konca. Čudne in nenadne smrti, ki si sledijo imajo, kot se pokaže na koncu prav banalen vzrok: kakšen je ta, pa preberite sami.